ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

τῆς 27ης Νοεμβρίου 1981

περί διαδικασίας ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 85 τῆς συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.188 — Moët et Chandon (London) Ltd)

(Τό κείμενο στή γαλλική γλώσσα εἶναι τό μόνο αὐθεντικό)

(82/203/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Ἔχοντας ὑπόψη:

τή συνθήκη περί ἱδρύσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, καί ἰδίως τό ἄρθρο 85,

τόν κανονισμό ἀριθ. 17 τοῦ Συμβουλίου τῆς 6ης Φεβρουαρίου 1962 [1], καί ἰδίως τά ἄρθρα 3 καί 15,

τήν αἴτηση πού ὑπεβλήθη στήν 'Επιτροπή στίς 15 Σεπτεμβρίου 1980, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17, ἀπό τή Central Wine Buyers (South Leicester) Ltd,

τήν ἀπόφαση τῆς 'Επιτροπῆς τῆς 13ης 'Απριλίου 1981 περί κινήσεως τῆς σχετικῆς διαδικασίας,

κατόπιν ἀκροάσεως τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων καί ἐπιχειρήσεων, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 19 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17 καί μέ τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 99/63/ΕΟΚ [2],

ἔχοντας ὑπόψη τή γνώμη πού διατύπωσε στίς 14 'Οκτωβρίου 1981 ἡ Συμβουλευτική 'Επιτροπή Συμπράξεων καί Δεσποζουσῶν Θέσεων, βάσει τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17,

'Εκτιμώντας τά ἀκόλουθα πραγματικά καί νομικά περιστατικά:

1. 'Η παρούσα διαδικασία ἀφορᾶ τούς ὅρους πωλήσεως πού ἐφαρμόζει ἡ Moët et Chandon (London) Ltd στούς ἀγοραστές σαμπάνιας. Οἱ ὅροι πωλήσεως περιλαμβάνουν ρήτρα ἡ ὁποία ἰσοδυναμεῖ μέ ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς ἐκτός τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου.

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. 'Η Moët et Chandon (London) Ltd (καλούμενη στό ἑξῆς «MC»), ἐγκατεστημένη στό 'Ηνωμένο Βασίλειο, εἶναι θυγατρική ἑταιρεία κατά ποσοστό 100 % τῆς γαλλικῆς ἑταιρείας Moët-Hennessy. 'Η κύρια δραστηριότητα τῆς MC συνίσταται στήν εἰσαγωγή καί διανομή στό 'Ηνωμένο Βασίλειο οἴνων, ραταφιά καί ἀπεσταγμένων στεμφυλῶν σαμπάνιας, μάρκας Moët et Chandon, Ruinart et Mercier, πού παράγονται στή Γαλλία. Τά προϊόντα αὐτά καλοῦνται στό ἑξῆς «σαμπάνια».

3. 'Η Moët-Hennessy εἶναι ὁμιλος πού περιλαμβάνει πλέον τῶν σαράντα θυγατρικῶν ἑταιρειῶν, ἐγκατεστημένων στή Γαλλία καί στίς κυριότερες χῶρες τοῦ κόσμου. 'Εκτός ἀπό τίς προαναφερθεῖσες μάρκες σαμπάνιας, ὁ ὁμιλος αὐτός παράγει καί διανέμει κυρίως κονιάκ (Hennessy) καί καλλυντικά (ἀρώματα Christian Dior, προϊόντα Roc). 'Εντός τοῦ ὁμίλου Moët-Hennessy, ἡ γαλλική ἑταιρεία Champagne Moët et Chandon, Epernay, ἡ ὁποία εἶναι ἐπίσης θυγατρική κατά 100 % τῆς Moët-Hennessy, ἔχει τήν εὐθύνη ὅλων τῶν δραστηριοτήτων παραγωγῆς καί ἐμπορίας τῆς σαμπάνιας τοῦ ὁμίλου. Ὅλα τά μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Champagne Moët et Chandon εἶναι ἐπίσης μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Moët-Hennessy, ἕνα δέ ἀπό αὐτά εἶναι καί μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς MC.

Τό 1980, τό σύνολο τοῦ κύκλου ἐργασιῶν τῆς Moët-Hennessy ἀνερχόταν σέ 2 923 600 000 γαλλικά φράγκα. Οἱ παγκόσμιες πωλήσεις της σέ σαμπάνια ἦταν ἀξίας ἑνός

[1] ΕΕ ἀριθ. 13 τῆς 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ ἀριθ. 127 τῆς 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

δισεκατομμυρίου γαλλικῶν φράγκων περίπου. Τό 80 % περίπου τῶν ἀνωτέρω πωλήσεων πραγματοποιήθηκε στήν Κοινότητα. 'Ο ὁλικός κύκλος ἐργασιῶν τῆς MC τό 1980 ἦταν 15 287 000 λίρες στερλίνες, ἐκ τῶν ὁποίων... λίρες (1) ἀντιπροσώπευαν τόν κύκλο ἐργασιῶν ἐκτός φόρων καί εἰδικῶν φόρων καταναλώσεως γιά τή σαμπάνια. Οἱ πωλήσεις σαμπάνιας τοῦ ὁμίλου στήν Κοινότητα ἀντιπροσώπευαν ... γαλλικά φράγκα τό 1980. Οἱ εἰδικοί φόροι καταναλώσεως ἐπιδροῦν ἐλάχιστα στόν κύκλο ἐργασιῶν.

Τό 'Ηνωμένο Βασίλειο ἀποτελεῖ, γιά τίς σαμπάνιες τοῦ ὁμίλου, τήν πρώτη παγκόσμια ἀγορά ἐξαγωγῆς, στήν ὁποία πραγματοποιεῖται τό 13 % τῶν παγκοσμίων πωλήσεων. Τό τμῆμα τῆς ἀγορᾶς τῆς σαμπάνιας πού κατέχει ὁ ὅμιλος στό 'Ηνωμένο Βασίλειο, εἶναι περίπου 40 %.

4. 'Από τήν 1η 'Ιανουαρίου 1980 μέχρι τήν 21η 'Οκτωβρίου 1981 τουλάχιστον, ἡ MC εἶχε ἐπιβάλει στίς πωλήσεις σαμπάνιας Moët et Chandon, Ruinart et Mercier τούς ὅρους πωλήσεως πού ἀναφέρονται κατωτέρω καί περιλαμβάνονται στούς καταλόγους τιμῶν της («post-budget price list»):

«Terms of sale:

The prices quoted in this list are valid only for goods intended for consumption within the United Kingdom or for sale through diplomatic channels, on airlines or as ships' stores. All orders for goods intended for consumption outside the United Kingdom will be handled and invoiced by our Principals in France.»

('Ελληνική μετάφραση:

«"Οροι πωλήσεως:

Οἱ τιμές πού ἀναφέρονται στόν κατάλογο αὐτό ἰσχύουν μόνο γιά προϊόντα πού προορίζονται γιά κατανάλωση ἐντός τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου ἤ γιά πώληση διά τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, ἤ γιά πώληση σέ ἀεροπλάνα ἤ πλοῖα. "Ολες οἱ παραγγελίες γιά προϊόντα πού προορίζονται γιά κατανάλωση ἐκτός τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου θά ρυθμίζονται καί τιμολογοῦνται ἀπό τή μητρική ἑταιρεία μας στή Γαλλία.»).

'Η διάταξη αὐτή εἶναι ἡ μοναδική ρήτρα ἡ ὁποία ὑπάρχει σ' αὐτούς τούς καταλόγους τιμῶν ὑπό τόν τίτλο «"Οροι πωλήσεως» («Terms of sale»). 'Η ἔκφραση «μητρική ἑταιρεία μας» ἀναφέρεται στήν ἑταιρεία Champagne Moët et Chandon, Epernay, France.

'Η Moët-Hennessy πληροφόρησε τήν 'Επιτροπή, μέ ἐπιστολή τῆς 23ης 'Οκτωβρίου 1981, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ὅροι πωλήσεως καταργήθηκαν καί ὅτι μία ἐπιστολή-ἐγκύκλιος ἀπευθύνθηκε γιά τό σκοπό αὐτό ἀπό τήν MC σέ ὅλους τούς πελάτες της στίς 21 'Οκτωβρίου 1981.

5. Οἱ ἀνωτέρω ὅροι πωλήσεως ἀποτέλεσαν τό ἀντικείμενο καταγγελίας πού ὑποβλήθηκε στήν 'Επιτροπή στίς 15 Σεπτεμβρίου 1980, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17, ἀπό τή Central Wine Buyers (South Leicester) Ltd (καλούμενη στό ἑξῆς «CWB»). 'Η CWB εἶναι ἑταιρεία χονδρικῆς πωλήσεως οἴνων καί οἰνοπνευματωδῶν, ἐγκατεστημένη στό 'Ηνωμένο Βασίλειο, ἡ ὁποία ἀγόρασε, τό 1980, 3 700 κιβώτια σαμπάνιας ὑπό τούς προαναφερθέντες ὅρους πωλήσεως. Κατά τή MC, τά ἀγορασθέντα ἀπό τή CWB κιβώτια θά ἐξάγονταν μεταγενέστερα. Γιά τό λόγο αὐτό, ἡ CWB, ἀναγκάστηκε τόν Αὔγουστο τοῦ 1980 νά δώσει τή ρητή διαβεβαίωση ὅτι τά 738 κιβώτια πού εἶχαν παραγγελθεῖ τότε θά χρησιμοποιοῦνταν μόνο γιά τήν πώληση στήν ἐσωτερική ἀγορά καί δέν θά διοχετεύονταν πρός ἐξωτερικές ἀγορές. Κατ' αὐτό τόν τρόπο ἡ CWB ἐμποδίστηκε νά πραγματοποιήσει πωλήσεις σαμπάνιας MC, ἡ ὁποία προοριζόταν γιά μεταπώληση σέ χῶρες τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς πλήν τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου.

6. Τό 1971, μετά τήν παρέμβαση τῆς 'Επιτροπῆς, ἡ ἑταιρεία Champagne Moët et Chandon κατήργησε ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς χωρίς τή συναίνεσή της, ἡ ὁποία ἐπιβαλλόταν στούς ἀγοραστές σαμπάνιας. Εἶχε ἐπικαλεστεῖ τό γεγονός ὅτι τά διάφορα Κράτη μέλη προμηθεύονταν κανονικά διάφορες σαμπάνιες, προσαρμοσμένες στίς προτιμήσεις τῶν καταναλωτῶν. 'Η 'Επιτροπή, μέ ἐπιστολή τῆς 30ῆς 'Απριλίου 1971, εἶχε τότε ἐπισημάνει ὅτι ἡ Moët et Chandon διατηροῦσε πάντοτε τή δυνατότητα νά συμβουλεύσει τούς πελάτες της νά καταφεύγουν στήν πεῖρα της, ὅποτε ἤθελαν νά ἀνταποκριθοῦν σέ παραγγελίες πού προέρχονταν ἀπό τό ἐξωτερικό, καί, κατ' αὐτό τόν τρόπο, θά ἦταν δυνατό νά τούς ἐνημερώνει περί τῶν διαφορῶν αὐτῶν.

Παρατηρήσεις τῶν μερῶν

7. Σέ ἀπάντηση στήν ἀνακοίνωση τῶν αἰτιάσεων, ἡ Moët-Hennessy πρόβαλε τά ἀκόλουθα ἐπιχειρήματα: οἱ ἀνωτέρω ὅροι πωλήσεως θά ἀντικατασταθοῦν στό γενικότερο πλαίσιο τῆς παρούσας ἐμπορικῆς πολιτικῆς τῆς θυγατρικῆς της Champagne Moët et Chandon, France, ὑπεύθυνης τοῦ τομέα σαμπάνιας τοῦ ὁμίλου· πράγματι, λόγω τῆς ἐλλείψεως σαμπάνιας πού παρατηρεῖται στόν τομέα αὐτό ἐπί μερικά χρόνια καί γιά νά ἱκανοποιήσει καλύτερα τήν πελατεία της, ἡ Champagne Moët et Chandon ἀποφάσισε νά λάβει μέτρα ποσοστώσεως τῶν προμηθειῶν, κατανέμοντας καθορισμένες ἀνά χώρα ποσότητες· ἐν ὄψει τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἡ MC ἔθεσε σέ ἰσχύ τούς προαναφερθέντες ὅρους πωλήσεως, οὕτως ὥστε νά διατηρήσει τίς περιορισμένες ποσότητες πού τῆς προμηθεύουν γιά τή βρετανική ἀγορά ὅπου εἶναι ἐπιφορτισμένη νά ἐξασφαλίσει τήν ἱκανοποιητικότερη δυνατή διάθεση στό ἐμπόριο. Κατά τή Moët-Hennessy, αὐτοί οἱ ὅροι πωλήσεως ἀποσκοποῦσαν στό νά παρεμποδίζουν τίς ἀγορές κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα ἐκ μέρους τῶν ἰσχυρῶν βρετανῶν ἀγοραστῶν, οἱ ὁποῖοι ἦταν σέ θέση νά προβοῦν σέ ἀγορές σημαντικῶν ποσοτήτων ἐν ὄψει μεταγενέστερων ἐξαγωγῶν, γεγονός τό ὁποῖο καί θά ἀντιστρατευόταν τήν πολιτική ἀντιμετωπίσεως τῆς ἐλλείψεως καί τῆς κατανομῆς τῶν ποσοτήτων, πού εἶχε ὀργανώσει ἡ Champagne Moët et Chandon, θά

(1) Στό κείμενο τῆς παρούσας ἀποφάσεως πού δημοσιεύθηκε ὁρισμένοι ἀριθμοί παρελείφθησαν, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17 περί μή ἀποκαλύψεως ἐπαγγελματικῶν ἀπορρήτων.

προκαλοῦσε δέ μία «ἔκρηξη» τῶν τιμῶν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Moët-Hennessy ἐπιβεβαίωσαν ὅτι ἦταν πολύ δύσκολο γι' αὐτούς νά ἐκτιμήσουν τό σύνολο τῶν ἀγορῶν κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα· συνεπῶς, δέν πρόκειται γιά τήν κλασική ἀπόπειρα ἐπαναστεγανοποιήσεως τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς, ἀλλά γιά μέτρα προοριζόμενα νά μειώσουν στό ἐλάχιστο τά ἀποτελέσματα τῆς διαρθρωτικῆς ἐλλείψεως σαμπάνιας.

8. 'Η Moët-Hennessy ὑποστήριξε ἐπίσης ὅτι οἱ σχετικοί ὅροι πωλήσεως δέν ἀπαγόρευαν τίς ἐξαγωγές, ἀλλά ἀποσκοποῦσαν ἁπλῶς στό νά προειδοποιήσουν τούς ἀγοραστές ὅτι τά παραδοθέντα προϊόντα προορίζονταν κατ' ἀρχήν νά ἱκανοποιήσουν τή βρετανική ζήτηση. Κατά τή Moët-Hennessy, τό ἐπεισόδιο πού ὁδήγησε στήν καταγγελία τῆς CWB ὀφείλεται σέ μία ὑπερβολική ἴσως ἐφαρμογή τῶν ὅρων πωλήσεως ἐκ μέρους ἀνησυχούντων ἐμπορικῶν ὑπευθύνων, ὡς ἀπάντηση σέ ὅτι θεωροῦσαν σάν «ἐκτροπή» ποσοτήτων πού προορίζονταν γιά τόν ἐφοδιασμό τῆς ἀγορᾶς τους καί σάν ἀποτυχία τοῦ σχεδίου ἀνακατανομῆς πού ἐπέβαλε ἡ ἔλλειψη.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

'Εφαρμογή τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ

9. Κατά τούς ὅρους τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, εἶναι ἀσυμβίβαστες μέ τήν Κοινή 'Αγορά καί ἀπαγορεύονται ὅλες οἱ συμφωνίες μεταξύ ἐπιχειρήσεων, ὅλες οἱ ἀποφάσεις ἑνώσεων ἐπιχειρήσεων καί κάθε ἐναρμονισμένη πρακτική, πού δύναται νά ἐπηρεάσουν τό ἐμπόριο μεταξύ Κρατῶν μελῶν καί πού ἔχουν ὡς ἀντικείμενο ἤ ὡς ἀποτέλεσμα τήν παρεμπόδιση, τόν περιορισμό ἤ τή νόθευση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐντός τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς.

10. Οἱ ὅροι πωλήσεως πού διατυπώνονται στούς καταλόγους τιμῶν MC ἀποτελοῦν τμῆμα τῶν συμβάσεων πωλήσεως σαμπάνιας MC πού ἔχουν συναφθεῖ μεταξύ τῆς MC καί τῶν ἀγοραστῶν-μεταπωλητῶν ἀπό τήν 1η 'Ιανουαρίου 1980 μέχρι τήν 21η 'Οκτωβρίου 1981 τουλάχιστον. Οἱ συμβάσεις αὐτές ἀποτελοῦν συμφωνίες μεταξύ ἐπιχειρήσεων κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1.

11. Κατ' αὐτούς τούς ὅρους πωλήσεως, οἱ ἀναφερθεῖσες τιμές ἰσχύουν μόνο γιά προϊόντα πού προορίζονται γιά κατανάλωση ἐντός τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου, οἱ δέ παραγγελίες γιά προϊόντα πρός ἐξαγωγή ρυθμίζονται ἀπό τή Champagne Moët et Chandon, στή Γαλλία. 'Η ρήτρα αὐτή ἰσοδυναμεῖ μέ ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς πού πλήττει ὅλες τίς σαμπάνιες πού πωλεῖ ἡ MC ὑπ' αὐτούς τούς ὅρους. Οἱ ἀγοροστές τῆς MC δύνανται νά ἐννοήσουν ἁπλῶς καί μόνο ὅτι ἡ ρήτρα αὐτή σημαίνει ὅτι τά προϊόντα πού ἀγοράζονται ὑπ' αὐτούς τούς ὅρους δέν δύνανται νά προορίζονται παρά γιά μεταπώληση πρός κατανάλωση στό 'Ηνωμένο Βασίλειο — τό γεγονός ὅτι οἱ παραγγελίες γιά ἐξαγωγή πρέπει νά ἀπευθύνονται στή «μητρική ἑταιρεία» στή Γαλλία δέν ἐξουδετερώνει τή σχετική ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς, ἀλλά ἀντιθέτως τήν ἐπιβεβαιώνει. Πρόκειται ἐξάλλου περί ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς, τήν τήρηση τῆς ὁποίας ἐπιδίωκε νά ἐπιτύχει ἡ MC, ζητώντας ἀπό τόν καταγγέλλοντα νά ἀναλάβει τήν ὑποχρέωση ὅτι ἡ σαμπάνια MC τήν ὁποία εἶχε ἀγοράσει ὑπ' αὐτούς τούς ὅρους δέν θά ἐπωλεῖτο ἐκτός τοῦ 'Ηνωμένου Βασιλείου.

12. 'Η ἀνωτέρω ρήτρα ἔχει ὡς ἀντικείμενο καί ὡς ἀποτέλεσμα τόν περιορισμό τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐντός τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς. 'Αποσκοπεῖ νά παρεμποδίσει, καί ἔχει παρεμποδίσει, τρύς πελάτες τῆς MC στό 'Ηνωμένο Βασίλειο καί τούς ἐν συνεχεία ἀγοραστές νά μεταπωλήσουν τή σαμπάνια MC σέ ἄλλες χῶρες μέλη τῆς ΕΟΚ καί, ὡς ἐκ τούτου, νά ἀνταγωνίζονται τούς μεταπωλητές πού εἶναι ἐγκατεστημένοι στίς χῶρες αὐτές. Πράγματι, ὅπως τά μέρη ἔχουν διά μακρῶν ἐξηγήσει, ἡ MC εἰσήγαγε καί ἐφήρμοσε τούς προαναφερθέντες ὅρους πωλήσεως γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ὅτι οἱ μειωμένες ποσότητες πού εἶχαν τεθεῖ στή διάθεσή της θά παραμείνουν στό 'Ηνωμένο Βασίλειο. Οἱ δικαιολογίες τίς ὁποῖες πρόβαλαν τά μέρη, δηλαδή ἡ ἐμπορική πολιτική τοῦ ὁμίλου καί τά μέτρα κατανομῆς τῶν ποσοτήτων μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν δέν ἐπιτυγχάνουν παρά νά τονίσουν τό περιοριστικό ἀντικείμενο καί ἀποτέλεσμα τῆς σχετικῆς ἀπαγορεύσεως, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στό νά τούς προσδώσει ἀποτελεσματικότητα. 'Η ὑποτιθέμενη κατάσταση ἐλλείψεως καί τά μέτρα πού ἐλήφθησαν γιά νά ἀντιμετωπισθεῖ δέν θά μποροῦσαν νά δικαιολογήσουν τό γεγονός ὅτι οἱ βρετανοί ἀγοραστές-μεταπωλητές στεροῦνται τῆς δυνατότητας νά μεταπωλήσουν, στίς χῶρες τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς πού προτιμοῦν, τά προϊόντα πού ἡ MC ἔχει θέσει σέ κυκλοφορία στό 'Ηνωμένο Βασίλειο καί δέν θά μποροῦσαν νά ἀποκλείσουν τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1.

13. 'Η ἀπαγόρευση αὐτή, ἐκ τῆς φύσεώς της, εἶναι ἱκανή νά ἐπηρεάσει τό ἐμπόριο μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν, ἐφόσον παρεμποδίζει τήν κίνηση τῆς σαμπάνιας MC ἀπό τό 'Ηνωμένο Βασίλειο πρός ἄλλες χῶρες μέλη τῆς ΕΟΚ. Προκαλεῖ τεχνητή στεγανοποίηση τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς καί παρεμποδίζει τή δημιουργία ἐνιαίας ἀγορᾶς μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν.

14. Λαμβανομένου ὑπόψη τοῦ σημαντικοῦ χαρακτήρα τῶν πωλήσεων σαμπάνιας MC στό 'Ηνωμένο Βασίλειο, ἡ σχετική ρήτρα περιορίζει τόν ἀνταγωνισμό καί δύναται νά ἐπηρεάσει κατά τρόπο αἰσθητό τό ἐμπόριο μεταξύ Κρατῶν μελῶν (βλ. σημεῖο 3).

'Εφαρμογή τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 3 τῆς συνθήκης ΕΟΚ

15. Δυνάμει τῶν ἄρθρων 4 καί 5 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17, γιά νά δυνηθεῖ, ἐνδεχομένως, μία συμφωνία νά τύχει ἐξαιρέσεως βάσει τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 3, πρέπει νά ἔχει προηγουμένως κοινοποιηθεῖ, ἐκτός ἄν ἐμπίπτει στίς κατηγορίες συμφωνιῶν πού περιγράφονται στό ἄρθρο 4 παράγραφοι 2 καί 3. Οἱ ὅροι πωλήσεως πού ἀναφέρονται στούς καταλόγους τιμῶν MC δέν εἶχαν

ἐξαιρεθεῖ τῆς κοινοποιήσεως οὔτε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 παράγραφος 2 σημεῖο 1, ἐφόσον ἀφοροῦν ἐξαγωγές μεταξύ Κρατῶν μελῶν, οὔτε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 παράγραφος 2 σημεῖο 2, ἐφόσον δέν ἀναφέρονται ἀποκλειστικά στίς τιμές ἤ τούς ὅρους συναλλαγῆς, οὔτε στά δικαιώματα βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας. 'Ο ἀνωτέρω τύπος συμφωνίας δέν ὑπάγεται στό ἄρθρο 4 παράγραφος 3.

Οἱ ὅροι αὐτοί δέν κοινοποιήθηκαν σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17 τοῦ Συμβουλίου καί τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 27 τῆς 'Επιτροπῆς (1). Δέν δύνανται συνεπῶς νά τύχουν ἐξαιρέσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 3. 'Η 'Επιτροπή θεωρεῖ ὅτι, ἀκόμη καί στήν περίπτωση πού οἱ ὅροι αὐτοί εἶχαν κοινοποιηθεῖ, δέν θά ἦταν δυνατό νά τύχουν ἐξαιρέσεως. Τά πλεονεκτήματα τά ὁποῖα, σύμφωνα μέ τούς ἰσχυρισμούς τῶν μερῶν, θά προέκυπταν ἀπό τή σχετική ἀναγόρευση, λαμβανομένης ὑπόψη τῆς καταστάσεως τῆς ὑποτιθέμενης ἐλλείψεως (βλ. σημεῖο 7), δέν φαίνεται νά ἀντισταθμίζουν τά σοβαρά μειονεκτήματα τά ὁποῖα συνεπάγεται ἡ σχετική ἀπαγόρευση τόσο γιά τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἀγαθῶν ὅσο καί γιά τόν ἀνταγωνισμό, οὔτε νά ἀπαιτοῦν τήν ἐπιβολή ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς.

'Εφαρμογή τοῦ ἄρθρου 3 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17 τοῦ Συμβουλίου

16. Κατά τό ἄρθρο 3 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17, ἡ 'Επιτροπή δύναται νά ἐπιβάλει τήν παύση τῆς διαπιστωθείσας παραβάσεως.

17. Οἱ «'Οροι πωλήσεως» («Terms of sale») πού περιέχονται στούς καταλόγους τιμῶν MC ἀπό τήν 1η 'Ιανουαρίου 1980 μέχρι τήν 21η 'Οκτωβρίου 1981 τουλάχιστον, συνιστοῦν παράβαση τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1 καί δέν δύνανται νά τύχουν ἐξαιρέσεως.

18. 'Η 'Επιτροπή κρίνει ὅτι πρέπει νά ὑποχρεωθεῖ ἡ Moët-Hennessy νά παραλείψει νά ἐφαρμόζει, εἴτε ἡ ἴδια εἴτε μέσω τῶν θυγατρικῶν της, ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς, ὅπως ἐκείνη ἡ ὁποία περιέχεται στούς σχετικούς ὅρους πωλήσεως καί ἀποσκοπεῖ στήν παρεμπόδιση τῶν ἐξαγωγῶν ἀπό τό 'Ηνωμένο Βασίλειο πρός τά ἄλλα Κράτη μέλη.

'Εφαρμογή τοῦ ἄρθρου 15 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17 τοῦ Συμβουλίου

19. Κατά τό ἄρθρο 15 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ἀριθ. 17, ἡ 'Επιτροπή δύναται νά ἐπιβάλλει στίς ἐπιχειρήσεις πρόστιμο, ὅταν, ἐκ προθέσεως ἤ ἐξ ἀμελείας, διαπράττουν παράβαση τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης. Κατά τόν καθορισμό τοῦ ὕψους τοῦ προστίμου πρέπει νά λαμβάνεται ὑπόψη ἐκτός ἀπό τή σοβαρότητα τῆς παραβάσεως καί ἡ διάρκειά της.

20. Κατά τόν καθορισμό τοῦ ὕψους τοῦ προστίμου, ἡ 'Επιτροπή ἔλαβε ὑπόψη τά ἀκόλουθα στοιχεῖα:

α) ἡ παράβαση διεπράχθη ἐκ προθέσεως. Οἱ MC, Champagne Moët et Chandon καί Moët-Hennessy δέν ἦταν δυνατό νά ἀγνοοῦν ὅτι οἱ ἀπαγορεύσεις ἐξαγωγῆς, ὅπως ἡ ἐπίμαχη ἀπαγόρευση, συνιστοῦν σοβαρές παραβάσεις τῶν κανόνων ἀνταγωνισμοῦ τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Τόσο τό Δικαστήριο ὅσο καί ἡ 'Επιτροπή ἔχουν συχνά ἀποφανθεῖ περί αὐτοῦ τοῦ τύπου ἀπαγορεύσεως (2). 'Εξάλλου, ἡ 'Επιτροπή εἶχε ἤδη τήν εὐκαιρία νά τό καταστήσει ἀπευθείας γνωστό στή Champagne Moët et Chandon-France, ἐφόσον ἡ ἐπιχείρηση αὐτή κατάργησε τό 1971, μετά ἀπό τήν παρέμβαση τῆς 'Επιτροπῆς, ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς πού ἐπιβαλλόταν στούς ἀγοραστές τῆς σαμπάνιας. Συνεπῶς, ἡ Champagne Moët Chandon, ὡς μητρική ἑταιρεία, ὄφειλε νά γνωρίζει, καί ἐγνώριζε ὄντως, τίς διατάξεις τῶν ὅρων πωλήσεως πού ἀποτελοῦν ἀντικείμενο τῆς παρούσας διαδικασίας, ἐφόσον βάσει τῶν ὅρων αὐτῶν εἶχε τήν ὑποχρέωση ρυθμίσεως τῶν παραγγελιῶν γιά ἐξαγωγή. 'Εξάλλου, εἶναι σαφές ὅτι, ἀναφέροντας ἡ 'Επιτροπή τό 1971 ὅτι εἶναι πάντοτε δυνατό νά παρασχεθεῖ συμβουλή στούς ἀγοραστές-ἐξαγωγεῖς οἱ ὁποῖοι θά τό ἐπιθυμοῦσαν (βλ. σημεῖο 6), δέν ἐπέτρεπε τήν ἐπιβολή ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς σάν τήν ἐπίμαχη ἀπαγόρευση·

β) ἡ σχετική ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς ἐπιβλήθηκε τήν 1η 'Ιανουαρίου 1980 καί καταργήθηκε στίς 21 'Οκτωβρίου 1981 περίπου (βλ. σημεῖο 4). 'Η παράβαση διήρκεσε δύο σχεδόν ἔτη·

γ) ὅσον ἀφορᾶ τή σοβαρότητα τῆς παραβάσεως πρέπει νά ληφθοῦν ὑπόψη τά ἀκόλουθα στοιχεῖα:

i) 'Η ἐπιβολή ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς συνιστᾶ σοβαρή παράβαση τῶν διατάξεων τῆς συνθήκης. Στή συγκεκριμένη περίπτωση, ἡ σοβαρότητα τῆς παραβάσεως ἐντείνεται ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ σχετική ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς ἐπιβλήθηκε χωρίς νά ἔχει κοινοποιηθεῖ, ἐνῶ ἐκείνη τήν ἐποχή τόσο ἡ θέση τῆς 'Επιτροπῆς ὅσο καί τοῦ Δικαστηρίου ἔναντι τῶν ρητρῶν αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἶχαν διατυπωθεῖ μέ σαφήνεια (2).

ii) 'Η ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς παρεμπόδισε τόν καταγγέλλοντα, καί τούς βρετανούς ἀγοραστές πού βρίσκονται στήν ἴδια κατάσταση, νά προβεῖ σέ πωλήσεις προϊόντων πού προορίζονται γιά ἄλλες χῶρες τῆς Κοινῆς 'Αγορᾶς (βλ. σημεῖα 5 καί 7).

(1) ΕΕ ἀριθ. 35 τῆς 10. 5. 1962, σ. 1118/62.

(2) Βλ., ἰδίως, τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 13ης 'Ιουλίου 1966, ὑπόθεσεις 56 καί 58/64 (Grundig Consten), ΔΕΚ, Συλλογή 1966, σ. 457· τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1978, ὑπόθεση 19/77 (Miller International Schallplatten GmbH), ΔΕΚ, Συλλογή 1978, σ. 131· τήν ἀπόφαση τῆς 'Επιτροπῆς τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978 (ΕΕ ἀριθ. L 50 τῆς 22. 2. 1978, σ. 16) καί τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 10ῆς 'Ιουλίου 1980, ὑπόθεση 30/78 (The Distillers Company Ltd), ΔΕΚ, Συλλογή 1980, σ. 2299.

iii) Ἡ ἀνωτέρω ρήτρα θεσπίστηκε μέ τό συγκεκριμένο σκοπό νά παρεμποδίσει τίς ἐξαγωγές ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο, ὥστε νά μήν ἀποτύχει ἡ πολιτική κατανομῆς, μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν, τῶν ποσοτήτων πού εἰσήγαγε ἡ Champagne Moët et Chandon (βλ. σημεῖο 7).

iv) Ἡ MC ἀνήκει στόν ὅμιλο Moët-Hennessy πού ἀποτελεῖ μιά πολύ σημαντική οἰκονομική ἐπιχείρηση, ἰδίως λόγω τῶν πωλήσεων τῆς σαμπάνιας στήν ΕΟΚ. Ἐπί πλέον, κατέχει ἕνα πολύ σημαντικό τμῆμα τῆς ἀγορᾶς τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου (βλ. σημεῖο 3).

21. Γιά τό λόγο αὐτό, ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι ὀφείλει νά ἐπιβάλει πρόστιμο πού νά ἀντιστοιχεῖ στό ποσό πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 3 τῆς παρούσας ἀποφάσεως· τό ἐν λόγω ποσό πρέπει νά καταβληθεῖ ἀπό τή Moët-Hennessy, στήν ὁποία ἀπευθύνεται ἡ παρούσα ἀπόφαση καί ἡ ὁποία εἶναι ὑπεύθυνη τῶν ἐνεργειῶν τῶν θυγατρικῶν της, ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσας ἀποφάσεως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Ἄρθρο 1

Οἱ «Ὅροι πωλήσεως» («Terms of sale»), οἱ ὁποῖοι περιέχονται στούς καταλόγους τιμῶν πού ἔθεσε σέ ἰσχύ ἡ Moët et Chandon (London) Ltd, θυγατρική τῆς Moët-Hennessy, καί ἀποτελοῦν τμῆμα τῶν συμβάσεων πού εἶχε συνάψει ἡ Moët et Chandon London Ltd μέ τούς ἀγοραστές σαμπάνιας ἀπό τήν 1η Ἰανουαρίου 1980 μέχρι τήν 21η Ὀκτωβρίου 1981 τουλάχιστον, συνιστοῦν παράβαση τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης περί ἱδρύσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος.

Ἄρθρο 2

Ἡ Moët-Hennessy ὀφείλει νά παραλείψει νά ἐφαρμόζει, εἴτε ἡ ἴδια εἴτε μέσω τῶν θυγατρικῶν της, ἀπαγόρευση ἐξαγωγῆς, ὅπως ἐκείνη ἡ ὁποία περιέχεται στούς σχετικούς ὅρους πωλήσεως καί ἀποσκοπεῖ στήν παρεμπόδιση τῶν ἐξαγωγῶν ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο πρός τά ἄλλα Κράτη μέλη.

Ἄρθρο 3

Ἐπιβάλλεται στή Moët-Hennessy πρόστιμο 1 100 000 (ἑνός ἑκατομμυρίου ἑκατό χιλιάδων) ECU πού ἰσοδυναμεῖ μέ 624 977,10 £ (ἑξακόσιες εἴκοσι τέσσερις χιλιάδες ἐννιακόσιες ἑβδομήντα ἑπτά λίρες στερλίνες καί δέκα πένες) ἤ 6 801 872 FF (ἕξι ἑκατομμύρια ὀκτακόσιες μία χιλιάδες ὀκτακόσια ἑβδομήντα δύο γαλλικά φράγκα).

Τό πρόστιμο πρέπει νά καταβληθεῖ στό λογαριασμό ἀριθ. 108.63.41 τῆς Lloyds Bank στό Λονδίνο ἤ στό λογαριασμό ἀριθ. 5.770.006.5 τῆς Société Générale στό Παρίσι μέσα σέ τρεῖς μῆνες ἀπό τήν ἡμερομηνία κοινοποιήσεως τῆς παρούσας ἀποφάσεως.

Ἄρθρο 4

Ἡ παρούσα ἀπόφαση ἀποτελεῖ τίτλο ἐκτελεστό κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 192 τῆς συνθήκης περί ἱδρύσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος.

Ἄρθρο 5

Ἡ παρούσα ἀπόφαση ἀπευθύνεται στή Moët-Hennessy SA, 30 avenue Hoche, 75008 Paris, France, γιά τήν ἴδια καί γιά λογαριασμό τῶν θυγατρικῶν της.

Ἔγινε στίς Βρυξέλλες, στίς 27 Νοεμβρίου 1981.

Γιά τήν Ἐπιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς